

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з наукової, педагогічної та
навчальної роботи

В. Гушко

від « 28 » квітня 2020 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ»**

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених ВНАУ
Протокол № 8
від « 23 » березня 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
інженерно-технологічного факультету
Протокол № 10
від « 22 » квітня 2020 р.

Вінниця 2020

1. Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Джеджула Олена Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри математики, фізики та комп'ютерних технологій, електронна адреса: DzhedzhulaO@ukr.net

2. Опис навчальної дисципліни

Методика викладання у вищій школі;

кількість кредитів ЄКТС – 4;

кількість годин – 120 годин, у тому числі 48 аудиторних годин, 72 години самостійної роботи.

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів, отриманих здобувачами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

Передбачено розробка аудіо-курсу, дистанційних online курсів для здобувачів з особливими освітніми проблемами інклюзивної освіти.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання – один семестр, 2 курс, 3 семестр.

4. Пререквізити і пост реквізити навчальної програми

«Методика викладання у вищій школі» належить до навчальної дисципліни вибіркової дисципліни, освітній компонент загального циклу підготовки;

- при вивченні данної дисципліни використовуються знання, отримані з таких компонент (пререквізитів): «Філософія науки та інновацій», «Українська мова в науці».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких компонент (постреквізитів): «Педагогічна практика».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Методика викладання у вищій школі» спрямована на формування у майбутніх викладачів вищих закладів освіти цілісної і логічно-послідовної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, забезпечує розкриття концепції, основ теорії, методики і методології викладання навчальних компонент у системі вищої освіти, формування професійної педагогічної компетентності.

5.2. Мета навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни полягає у засвоєння майбутніми викладачами вищої школи основних способів організації навчальної діяльності, знань щодо закономірностей та особливостей змісту навчальних компонент, проектування освітніх технологій у вищих навчальних закладах.

5.3. Задачі вивчення навчальної дисципліни полягають в ознайомлення із сучасними дидактичними системами; висвітлення особливостей методів викладання у вищій школі; ознайомлення зі структурою і змістом навчального процесу у ЗВО; оволодіння новітніми педагогічними технологіями навчання; оволодіння системним аналізом різноманітних видів навчальних і позааудиторних занять; набуття початкових практичних умінь вибору ефективних методів навчання, виховання і розвитку здобувачів; набуття початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності; ознайомлення з кращим педагогічним досвідом викладачів ЗВО України, апробування найбільш ефективних прийомів і методів навчання, що застосовуються у системі викладання навчальних компонент у вищій школі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувані такі програмні компетентності:

інтегральна компетентність – здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі матеріалознавства, проводити дослідницько-інноваційну діяльність, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики;

загальні компетентності:

ЗК 3. Розуміння значення дотримання етичних норм та авторського права при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності;

ЗК 4. Здатність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземними мовами;

ЗК 5. Здатність застосовувати новітні педагогічні, у тому числі інформаційні технології у навчальному процесі;

спеціальні (фахові компетентності):

ФК 5. Спроможність спілкуватись в галузі механічної інженерії в діалоговому режимі в різномовному середовищі;

ФК 8. Здатність до постійного самовдосконалення у професійній сфері, відповідальність за навчання інших при проведенні науково-педагогічної діяльності та наукових досліджень в галузі механічної інженерії;

програмні результати:

ПРН1. Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі технічних наук та бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності на межі предметних галузей;

ПРН 6. Вміти доступно, на високому науковому рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до професійної та непрофесійної аудиторії;

ПРН 8. Дотримуватись етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів та у науково-педагогічній діяльності.

Також вивчення даної компоненти формує у здобувачів вищої освіти ряд соціальних навичок (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Зміст навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» розкриває логічно-послідовну систему знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, концепції, основи методології, теорії та інноваційної методики викладання навчальних компонент у системі університетської освіти.

Основним завданням навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» є формування системи знань, умінь, навичок, необхідних для розробки та проведення всіх видів занять у вищому закладі освіти на основі застосування методів, засобів навчання і контролю та новітніх педагогічних технологій навчання у навчальному процесі вищої школи.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назва теми	Форма організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		Лекційні заняття	Практичні заняття	
1	Тема 1. Сучасна педагогіка та пріоритети цивілізації (Інформаційно-методологічна лекція).	2	1	4
2	Тема 2. Професійна компетентність і конкурентоспроможність випускника ЗВО. (Проблемна лекція, практичне заняття – SWOT-аналіз).	2	1	4
3	Тема 3. Ціннісна характеристика освіти. (Лекція-конференція, практичне заняття-співбесіда).	2	1	4
4	Тема 4. Ключові поняття: об'єкт, функції, завдання педагогіки. (Інформаційно-методологічна лекція, практичне заняття - співбесіда).	2	1	4
5	Тема 5. Дидактика як теоретична основа педагогіки. (Інформаційно-методологічна лекція, практичне заняття-мікровикладання.)	2	1	4
6	Тема 6. Освіта як процес, технологія, наука і мистецтво педагогічної діяльності. (Лекція-конференція, практичне заняття-мікровикладання.)	2	1	4
7	Тема 7. Основні принципи навчання. (Інформаційно-методологічна лекція, практичне заняття-мікровикладання.)	2	1	4

8	Тема 8. Сучасні підходи до формування змісту освіти. (Проблемна лекція, практичне заняття-мікрОВикладання).	2	1	4
9	Тема 9. Традиційні педагогічні технології. (Проблемна лекція, практичне заняття-мікрОВикладання.).	2	1	4
10	Тема 10. Інноваційні технології реалізації навчального процесу. (Бінарна лекція, практичне заняття – ділова гра) .	2	1	4
11	Тема 11. Креативні психолого-педагогічні технології як нова освітня парадигма. (Проблемна лекція, практичне заняття - рольова гра за методом «Шість мислячих капелюхів»).	2	1	4
12	Тема 12. Проектування технологій навчання у закладах вищої освіти. (Лекція-бесіда, практичне заняття-мікрОВикладання).	2	1	6
13	Тема 13. Організація контролю якості сформованих компетенцій. (Проблемна лекція, практичне заняття-мікрОВикладання).	2	1	6
14	Тема 14. Інформаційні ресурси дидактики. (Бінарна лекція, практичне заняття-мікрОВикладання).	2	1	6
15	Тема 15. Інтерактивна електронна база навчально-методичного забезпечення Вінницького національного аграрного університету. (Лекція-бесіда, практичне заняття-мікрОВикладання).	2	1	4
16	Тема 16. Організація науково-дослідницької роботи здобувачів. (Проблемна лекція, практичне заняття-мікрОВикладання).	2	1	6
Разом		32	16	72

6. Самостійна робота здобувачів

Самостійна робота здобувачів є невід’ємною складовою навчального процесу у Вінницькому національному аграрному університеті. Основним завданням самостійної роботи аспіранта є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел. Самостійна робота аспіранта організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (реферату).

№ тижня	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	8	щотижнево	Усне та письмове
2	Підготовка самостійних питань з тематики компоненти	8	щотижнево	Усне та письмове

3	Індивідуальні творчі завдання (виконання реферату за заданою проблемною тематикою)	46	1 раз у семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
5	Підготовка до тестування	10	1 раз у семестр	Тестування у системі СОКРАТ
Разом		72		

Індивідуальні творчі завдання

1. Психологічні та соціальні аспекти навчання фахівців у вищій школі.
2. Основні напрями розвитку технологій навчання
3. Особливості технологічного підходу до формування знань
4. Особливості компетентнісного підходу до навчання
5. Порівняльний аналіз сучасних моделей навчання
6. Неуспішність здобувачів та навчання обдарованої молоді
7. Індивідуалізація та диференціація в освіті
8. Генезис креативних психолого-педагогічних технологій
9. Вимоги до підготовки та використання засобів унаочнення при вивченні навчальних компонент
10. Вивчення використання та поширення передового педагогічного досвіду

7. Методичне забезпечення

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Закон України № 2145-VIII «Про освіту» (Відомості Верховної Ради), 2017, № 38-39, ст. 380.
2. Закон України «Про вищу освіту». Відомості Верховної ради. України. 2019. №243-VIII. 2300 – VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-19>.
3. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: ВНАУ, 2021. 208 с.
4. Кайдалова Л. Г. та ін. К 12 Педагогіка та психологія вищої школи : навчальний посібник. Х. : НФаУ, 2019. 248 с.
5. Каплінський В.В.. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2016. 224 с.

Додаткова

1. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: методичні вказівки. Вінниця:ВНАУ, 2020. 34 с.
2. Джеджула О.М. Особливості становлення професійної підготовки

майбутніх фахівців в країнах європейського союзу. *Наукові записки:Серія Педагогіка і психологія*. 2019. №58. С.74-80.

3. Джеджула О.М. Концепція створення інформаційно-освітніх середовищ в університетах . *Педагогічний альманах*. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2017. Випуск 36. С.40 – 45.

4. Джеджула О.М., Нечепоренко М.А., Хомяківський Ю.Л. Інформаційні освітні університетські середовища як інтегративна база впровадження інноваційних технологій. *Оновлення змісту, форм та методів навчання в закладах освіти*. Рівне, 2017.№16(59). С.29 – 31.

5. Dzhedzhula O. Professional and personal self-development of students in the conditions of information technologies of modern society. *The scientific heritage*. 2020. VOL. 4, No 55 (55). P.15-18.

6. Майборода В.А.Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів : практичний посіб. /Інститут вищої освіти НАПН України, 2016. 174 с.

Інформаційні ресурси

1. Презентації лекційного курсу «Методика викладання у вищій школі»(персональний кабінет викладача, картка компоненти здобувача).

2. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. URL:<http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>

3. Загальні відомості про вищу освіту в Україні. URL: www.mon.gov.ua/education/higher/higher

4. Методи навчання та їх класифікація:«Osvita.Ua». URL:<http://osvita.ua/school/theory/780/>.

5. Міжнародна стандартна класифікація освіти. URL: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2019RU.pdf>.

6. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі URL: http://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/mmmvvv.doc.

7. Національна стандартна класифікація освіти URL: <http://naps.gov.ua/uploads/files/sod/NSKO.pdf>.

8. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах URL: <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukovadiyalnistu-vishchikh-navchalnikh-zakladakh/4688>.

9. Нормативно-правові акти з реформування вищої освіти URL:<https://imzo.gov.ua/osvita/vyschaosvita/normativnabaza/normativno-pravovi-akty-z-reformuvannyavyschoji-osvity/>.

10. Higher education system. URL: <https://www.studyinnorway.no/study-in-norway/higher-education-system>

8. Контроль і оцінка результатів навчання

Вид навчальної діяльності		Бали
<i>Атестація 1</i>		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	8x1=8
2	Участь у дискусіях на практичних заняттях	8x1=8
3	Участь у проведенні SWOT-аналізу	4
4	Опитування	5
5	Мікрвикладання	10
Всього за атестацію 1		35
<i>Атестація 2</i>		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	8x1=8
7	Участь у дискусіях на практичних заняттях	8x1=8
8	Опитування	5
9	Участь у рольовій грі	4
10	Виконання та представлення індивідуального творчого завдання (реферат)	10
Всього за атестацію 2		35
Тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (реферату).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	
82-89	B	<i>Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками</i>	
75-81	C	<i>Добре</i>	
65-74	D	<i>Задовільно</i>	
60-65	E	<i>Задовільно</i>	
35-59	FX	<i>Незадовільно - з можливістю повторного складання</i>	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	<i>Незадовільно - з обов'язковим повторним вивченням компоненти</i>	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням компоненти

9. Політика навчальної дисципліни

Дисципліна передбачає індивідуальну та групову роботу. Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим.

Враховується активна участь здобувачів на практичному занятті під час опитування, ініціативність здобувачів в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, заохочення до науково-дослідної роботи. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Положення про академічну доброчесність у Вінницькому національному аграрному університеті <https://vsau.org/assets/images/content/dokPDF/polozhenya-pro-akademichnu-dobrochesnist--.pdf>